

Kázání na text: Lukáš 11,1

Pane, nauč nás modlit se – o to je zde Ježíš žádán jedním z učedníků. A my si asi říkáme, že dnes je důležitější něco jiného než modlitba. Takhle správně konat, jednat, moudře se rozhodovat! Vědět, na co se zaměřit, kam či kde přiložit ruku k dílu! Naše důvěra v moc, účinnost a smysl modlitby je otřesena a podlomena. Máme za to, že svět i církve dnes potřebují především aktivní tvůrčí lidi a ne jakési modlitebníky. Naše myšlení je nahlodáno představou a přesvědčením, že modlitba je v podstatě náhradou za nutný čin. Buďto se modlíš, a nebo konáš, zápasíš, namáháš se, usiluješ.

Jestliže se dnes člověk ještě modlí, pak je to často až to poslední, poslední řešení. Až když se ukázalo, že naše usilování, naše odhodlání, energie a um nepostačují. Až jsou okolnosti nad naše síly, nemoc mocnější než možnosti současné medicíny, síla zla větší než aby je zdolala naše dobrá vůle, naše nasazení. Lidé volají Pána Boha až když jsou sami v koncích. A my jim dobře rozumíme, protože těmito lidmi jsme my sami. Modlíme se nejednou až když je nám úzko, jsme v koncích. až když vše ostatní selhalo.

A tu tvrdím, že i takové volání z nouze není od zlého, není odsouzeníhodné, zavrženíhodné! Je lepší volat v sevření a nouzi k Bohu než k někomu jinému. Je lepší se obracet na tuto adresu než čekat záchranu a pomoc odjinud – odkud přijít nemůže. Je lepší se modlit než zatrpknout a zahořknout. Je lepší se s Bohem dokonce i hádat a přít než ho ve své ješitnosti a pýše ignorovat. Než se rouhat a zlořečit.

Základní otázkou zůstává, co je to vlastně modlitba? K čemu je dobrá? Co od ní čekáme, proč se modlíme? Chceme modlitbou Boha uprosit, vybrečet si, vynutit si na Pánu Bohu nějaký zázračný zásah, zázračnou změnu naší situace? Je modlitba kouzelný proutek, který vyřeší, co jsme měli řešit sami a za co sami neseme odpovědnost?

Modlitba předpokládá, že víra je vztahem – já a ty – vztahem mezi člověkem a Bohem, mezi Bohem a člověkem. Můžeme Boha oslovovat a říkat mu „ty“ či „Otče náš“. Však na tuto prosbu jednoho z učedníků: „Pane, nauč nás modlit se“, odpovídá Ježíš podle Lukášova sepsání evangelia tím, že učí „své modlitbě“, modlitbě Páně. U Lukáše je tato modlitba zasazena poněkud jinak než u Matouše. Ale i to má svůj dobrý důvod. Chce se tím říci: Nejde o zázračnou modlitbu, která by podle pověrečných představ působila už tím, že je vyslovena. Nezáleží bezpodmínečně na její přesné doslovnosti. Jde o obsah, ke kterému Ježíš obrací pozornost. Obsah modlitby je podstatný! A tu si všimněme, za co máme podle Pána Ježíše především prosit: za svatost Božího jména (buď posvěceno tvé jméno). Dále za příchod Božího království, za Boží blízkost (přijď tvé království). A za třetí – za odpuštění vin (odpusť nám naše viny). Ano, můžeme a máme prosit i za chléb, materiální zajištění svého života (naš denní chléb nám dávej každého dne). Ale – tato prosba je obklopena prosbami, které nejsou sobecké a soběstředné. Ježíš nás učí soustředěnosti na to jediné důležité a podstatné – na přicházející Boží království. Na to, co je nesrovnatelně víc než moje malé „já“ a můj omezený časný prospěch.

Modlitba má mnoho podob – po obsahové i formální stránce. Ve Starém zákoně máme jednu klasickou modlitební knihu – Žalmy. V jak různých okolnostech a situacích žalmista volá a modlí se! Ano, často volá z hlubokosti, ze sevření, tísně, když je na dně a neví si rady. Ale – na druhé straně se dokáže radovat, chválit Hospodina, žasnout nad Božím milosrdenstvím i nad zázrakem stvoření! A právě na tento kladný motiv modlitby je dobré položit důraz. Můžeme a máme Pána Boha slavit, vzdávat mu čest, děkovat. A to za sebe i zástupně za druhé, kteří to nedovedou či nechtějí. V tom je církev nezastupitelná – ne že jsou v ní lepší lidé než ti druzí „venku“. Církev je nezastupitelná v tom, že odkazuje nad sebe – k Tomu, který je vší chvály a cti hodný. Církev chválí a slaví Boží činy, Boží skutky. Boží příklon k člověku, Boží dílo záchrany a spásy – tím je charakterizován Bůh Písem – Nové i Staré smlouvy.

Modlitba není nouzovým řešením v krajní bídě. Ostatně ta prosba „Pane, nauč nás modlit se!“ není vyslovena v situaci nějaké krize. Učedníci mají naopak za sebou docela úspěšnou „kariéru“. V předešlé 10. kapitole evangelia podle Lukáše čteme o radosti 70-ti učedníků, kteří Petrovými ústy říkají: „Pane, i démoni se nám podrobují ve tvém jménu.“ (Lk 10,17) A Ježíš sám jim gratuluje, když říká: „Blahoslavené oči, které vidí, co vy vidíte. Říkám vám, že mnozí proroci a králové chtěli vidět, na co vy hledíte, ale neviděli; a slyšet, co vy slyšíte, ale neslyšeli.“ (Lk 10,23-24) Učedníci netouží po modlitbě, protože neví, kudy kam a jsou v úzkých. – Modlíme-li se až když je nám zle, přispíváme k tomu velkému nedorozumění a také ke znevěrohodnění modlitby. Nedivme se, že si pak svět tento myslí, že modlitba je snaha Boha uprosit, že je to „škemrání pobožných duší“. K modlitbě nás zve přece také nebo předně: radost, úžas nad dary a dobrými věcmi v životě.

Ježíš se jistě modlil neokázale. Okázalou modlitbu kritizoval u farizeů a zákoníků své doby. Ale – na druhé straně – učedníci viděli, že se jejich Mistr a Pán modlí. Nemusíme se tedy ani my stydět za to, že se modlíme. To není slabost. To není útek před zodpovědností a úkoly. Modlitba neodvádí od aktivního činorodého života. Nevede do ústraní, k pasivitě. Naopak. Kdo se modlí v duchu Kristově, v Duchu a pravdě, ten má delší dech, výdrž – i když se zdá, že s pravdou a láskou to v tomto tvrdém světě daleko nedotáhneme.

Modlitba otevírá oči, abychom správně viděli. Nedělali si iluzi o sobě a druhých lidech, a věděli o neomezených možnostech Božích! Modlitba je nejúčinnější hrází před poraženectvím a malomyslností. Kdo se modlí, vídá dál, má naději – pro druhé, pro sebe, pro svět i církve.

A ještě něco: vážnosti modlitby velmi pomůžeme, když nezapomeneme na přímluvy. Méně se rozčilovat a nadávat a více se za druhé přimlouvat! A tady jsme u toho dnešního 1. čtení z Písma z Exodu 32,7-14 : Mojžíš se za svůj tvrdošíjný lid modlí, přimlouvá se za něj u Hospodina. A na co se odvolává, čeho se dovolává? Ničeho jiného než Božích slibů. Mojžíš a všichni velcí bibličtí modlitebníci se až s odvážnou drzostí dovolávají Božího slova, Božích zaslíbení, berou Boha za slovo – čti Exodus 32,9-14.

Modlitba je jakési lano, kterým jsme přitahováni – my i naši bližní – k Boží budoucnosti, Božímu království. Proto je ta prosba „Pane, nauč nás modlit se!“ projevem odvážné víry a je nanejvýš aktuální právě pro nás. V Jakubově epištole čteme slavné zaslíbení právě pro přímluvnou modlitbu. Že totiž mnoho zmůže opravdová modlitba spravedlivého (srov. Jakub 5,16). V takové modlitbě je síla a je křesťanovou výsadou! Amen

30.9.2012